

[Holger Hansen.]

svær lig transport, der kan for nogle være spørgsmål om et skoleskifte, som man måske ikke bryder sig om, og det har også noget at gøre med tradition; traditionerne ændres nok langsommere i landdistrikterne end i byerne. Det er sikkert også uomtvisteligt, at skolebyggeriet nogle steder ikke har kunnet vinde med.

Endelig vil jeg gerne pege på én faktor mere, som jeg tror vil ændre disse tal for frivilligheden vældig meget; det er kommunalreformen. Når vi i løbet af forhåbentlig få år bliver færdig med denne, vil vi se, at langt de fleste kommuner herefter vil have deres eget skolesystem; også heri tror jeg vil ligge en vældig inspiration for fortsat undervisning i de frivillige klasser, om vi kører videre med systemet, som vi har det i dag. Jeg siger udtrykkeligt: om.

Udviklingen frem imod en almindelig forståelse af betydningen af længere skolegang går jo med rivende hast. Jeg skal ikke udlægge det mere, det har de tidligere ordførere jo gjort på udmærket måde, men jeg spår, at allerede i det kommende skoleår vil det vise sig, at procentvis endnu flere vil følge den frivillige undervisning. Jeg tør endda næsten spå, at det kommende skoleår vil vise et hop opad i procenterne. Vi vil opleve, at en udvidelse af undervisningspligten kun vil få betydning for en lille procentdel, om vi lovbyder en længere undervisningspligt. En sådan vil kun få positiv betydning for en lille procentdel af børn, men det er givet, at det i mange tilfælde er børn, der på den ene eller den anden måde er den tunge ende — det kan være fysisk, det kan være psykisk, eller det kan være socialt, uden at disse årsager måske hænger sammen.

Dette må altså være udgangspunktet, synes jeg, for en diskussion om forlænget undervisningspligt eller ikke. Vi er jo alle enige om, at 7 års undervisning er for lidt, et for spinkelt grundlag for de unge i et moderne samfund som vort — et samfund, hvorom vi ved, at det er inde i en hastig udvikling, i en periode i hvert fald. Jeg er nu af den opfattelse, at det ikke bare er i en periode, men at det er noget, vi må vænne os til, at samfundet udvikler sig hastigt; jeg tror, det vil blive kendetegnet

for vort århundrede, eller i hvert fald så langt vi kan se frem.

Vi har altså ikke bare et hensyn at tage til de procenter, der i øjeblikket ikke er med — hvor mange eller hvor få ved vi knap. Vi har også et hensyn at tage til dem, der i øjeblikket fortsætter deres skolegang; vi må ikke glemme den gruppe, der frivilligt fortsætter skolegangen.

Kan man så sige, at løsningen er 9 eller 10 års undervisningspligt? Svaret er ikke let at give. Venstre er ikke overbevist om, at problemet løses så enkelt. Vi har med vore frivillige klasser opnået meget væsentlige resultater, det er uomtvisteligt; det er resultater, som skyldes dygtig indsats fra lærerne, den almindelige forståelse for betydningen af en videre undervisning, som jeg snakkede om før. Men det er også resultatet af en god lov. Det er resultater, som i hvert fald i et vist omfang skyldes, at disse klasser, folkeskolens overbygning, som vi somme tider kalder dem, har været frivillige. Dette har været en inspiration for børnene, det har været det for forældrene og, hvad der er noget meget væsentligt, også for underviserne, altså for lærerne. Man kan frygte, at en tvang eller en udvidelse af pligten vil virke trykkende; jeg skal ikke overdimensionere dette synspunkt, men det er relevant, og vi skal tage det med i betragtning.

Vi har endvidere det meget store gode, at vore fremtrædende skolefolk kan sige, at egentlig disciplinære problemer er der i almindelighed ikke i den danske skole. Jeg har hørt, at dette ikke ligefrem er en fremherskende opfattelse i nogle af vore nabolande, f. eks. i den svenske skole. Mon ikke dette også har noget at gøre med det danske frivillighedssystem? Jeg tror det.

Jeg vil gerne sammenfatte disse bemærkninger med at sige, at venstre med spænding imødeser det oplæg, der vil komme fra det undervisningsministerielle udvalg, som vi har hørt om flere gange i dag, og hvis betænkning vi har fået at vide vil blive afgivet til efteråret. Vi har for få uger siden afholdt en skolekonference i venstre med netop disse problemer til behandling, og vi vil med megen interesse gå ind i den drøftelse, jeg forstår vil komme til efteråret.

Det er blevet sagt af, jeg tror ordføreren